

Sygn. akt VIII Pz 11/19

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Łanowy-Klimek

Sędziowie: SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

SSR del. Magdalena Kimel

po rozpoznaniu sprawy w dniu 7 marca 2019 w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie E. W.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek zażalenia pozwanej Spółki (...) Spółka Akcyjna w B.

od postanowienia Sądu Rejonowego w G.

z dnia 21 sierpnia 2018 **sygn. akt** VI P 229/18

p o s t a n a w i a:

- zmienić punkt 2 zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że zasądzić od powoda E. W. na rzecz pozwanej Spółki (...) S.A. w B. kwotę 1350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- zasądzić od powoda na rzecz pozwanej kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

(-)SSO Patrycja Bogacińska-Piątek	(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek	(-) SSR del. Magdalena Kimel
Sędzia	Przewodniczący	Sędzia

UZASADNIENIE

Powód E. W. pozwem skierowanym przeciwko Spółce (...) S.A. w B. domagał się zasądzenia na jego rzecz rekompensaty z tytułu utraty prawa do deputatu węglowego w rozumieniu ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniach rekompensacyjnych z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Na rozprawie w dniu 21 sierpnia 2018 r. powód cofnął pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia.

Postanowieniem z 21 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy w G. w pkt 1 umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., zaś w pkt 2 odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie wystąpiły szczególne okoliczności, o których mowa w art. 102 k.p.c., uzasadniające odstąpienie od obciążania powoda kosztami procesu, albowiem powód składając pozew działał samodzielnie, bez pełnomocnika i mógł mieć subiektywne przekonanie o zasadności swego roszczenia zwłaszcza, że kiedy był pracownikiem to otrzymywał deputat węglowy. Sąd I instancji dodał, że pozew został cofnięty ze zrzeczeniem się roszczenia niezwłocznie po doręczeniu pełnomocnikowi powoda ostatecznego stanowiska strony pozwanej.

Pozwana Spółka (...) S.A. w B. wniosła zażalenie na powyższe postanowienie, zaskarżając je w części, tj. w zakresie pkt 2. Pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to:

- art. 98 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania, pomimo przegrania przez powoda sprawy, a także pomimo niezastnienia w niniejszej sprawie przesłanek, o których mowa w art. 102 k.p.c., tj. wypadków szczególnie uzasadnionych;
- § 2 pkt 4 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez jego niezastosowanie.

Pozwana domagała się zmiany postanowienia w zaskarżonym zakresie poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kwoty 1.350 zł tytułem kosztów postępowania oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej obowiązku zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniosła, że nie sposób przyjąć – jak w jej ocenie argumentuje zaskarżone postanowienie Sąd Rejonowy – iż nieznanomość prawa jest przesłanką uzasadniającą odstąpienie od obciążania strony przegrywającej kosztami postępowania. Podkreśliła, że jeżeli powód miał wątpliwości co do stanu prawnego to mógł zasięgnąć porady prawnej, w tym skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej finansowanej przez Skarb Państwa. Powód natomiast zaniechał tych czynności i bezzasadnie wszczął postępowanie sądowe, zatem to on powinien ponosić konsekwencje prawne z tym związane. Pozwana dodała, że stanowczo sprzeciwia się stosowaniu przez sądy jako podstawy odstępowania od obciążania obowiązkiem ponoszenia kosztów procesu okoliczności „subiektywnego” przekonania powoda o zasadności dochodzonego roszczenia, albowiem każda racjonalnie myśląca osoba, która wszczyła powództwo przekonana jest o słuszności swoich racji. Zatem – w jej ocenie – argumentacja Sądu I instancji stanowi wypaczenie instytucji, o której mowa w art. 102 k.p.c.

W odpowiedzi na zażalenie pełnomocnik powoda wnosił o jego oddalenie i zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu podnosił, że powód był przekonany o posiadaniu uprawnienia do rekompensaty, zaś krótki 14-dniowy termin na wniesienie odwołania wykluczał jakikolwiek element wcześniejszego przykładu, interpretacji przepisów czy ugruntowanego orzecznictwa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanej zasługuje na uwzględnienie.

Powód w niniejszej sprawie domagał się zasądzenia kwoty 10 000 zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. 2017 poz. 1971). Zaskarżoną decyzją pozwana odmówiła powodowi prawa do spornego świadczenia, wskazując, że jest on osobą nieuprawnioną.

Ustawodawca w art. 2 ust. 1 lit. a ww. ustawy do osób uprawnionych do tego świadczenia zalicza m.in. emerytów mających ustalone prawo do emerytury i pobierających to świadczenie, uprawnionych w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń.

Jedną z podstaw odstąpienia od obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. stanowić może słuszność żądań w chwili ich zgłoszenia. Wypełniając wniosek o świadczenie rekompensacyjne powód miał do dyspozycji pismo jak wypełnić wniosek wraz z pełną, czytelną informacją, kto jest osobą uprawnioną. Również w zaskarżonej decyzji odmownej pozwana ponownie wskazała podstawy rozstrzygnięcia. Z treści pozwu wynika, że powód był świadomy, że nie jest osobą uprawnioną do spornego świadczenia w rozumieniu ustawy.

Odstąpienie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami procesu poniesionymi przez jej przeciwnika procesowego zgodnie z art. 102 k.p.c. jest możliwe jedynie w wypadkach szczególnie uzasadnionych, tj. wówczas, gdy z uwagi na okoliczności faktyczne konkretnej sprawy zastosowanie ogólnych zasad odpowiedzialności za wynik procesu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności.

Jak wskazał Sąd Najwyższy „zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c. powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego” (postanowienie z 14 stycznia 1974r., II CZ 223/73, LEX nr 7379, postanowienie Sądu Najwyższego z 13 października 1976r. sygn. IV Pz 61/76, LEX nr 7856, postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lutego 1981r. sygn. IV Pz 11/81, LEX nr 8307).

Przyznanie przez ustawodawcę prawa do rekompensaty niektórym emerytom i rencistom nie przemawia za odstąpieniem osób nieuprawnionych od obciążania kosztami postępowania. Powództwo od samego początku było bezpodstawne i strona wnosząca pozew winna liczyć się z obowiązkiem poniesienia kosztów wywołanych swoim działaniem. Podstawą oceny, czy zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa. Zdaniem Sądu Okręgowego powód nie wykazał żadnej przesłanki, która uzasadniałaby zastosowanie art. 102 k.p.c.

Należy podkreślić, że słusznie podnosi strona pozwana, iż z istoty każdego postępowania procesowego wynika jego sporność i zwykle niepewność rozstrzygnięcia, a każda strona wnosząca pozew jest z reguły przekonana o słuszności swoich żądań i konieczności wystąpienia do sądu. Zatem subiektywne przekonanie o słuszności żądania nie jest z pewnością okolicznością przesądzającą o zastosowaniu całkowitego odstąpienia od obciążania kosztami z art. 102 k.p.c. – w przeciwnym razie art. 102 k.p.c. miałby zastosowanie w każdej sprawie, w której powództwo zostałoby oddalone. Dodać również należy, że powód był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika.

Mając na uwadze powyższe zażalenie uwzględniono na podstawie art. 397 § 1, § 1¹, §2 k.p.c. w związku z art. 386 § 1 k.p.c. i w pkt 1 sentencji wyroku zmieniono zaskarżone postanowienie zawarte w punkcie 2 wyroku w ten sposób, że zasądzone od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej została ustalona na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 15 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.).

W pkt 2 sentencji wyroku Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej 150 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego. Na kwotę tę składają się opłata w wysokości 120 zł stanowiąca wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej ustalona na podstawie § 2 pkt 2 w zw. z §10 ust.2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U 2018 poz. 265) oraz opłata od zażalenia wynosząca 30 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia wyniosła 1350 zł.

(-)SSO Patrycja Bogacińska-Piątek	(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek	(-) SSR del. Magdalena Kimel
-----------------------------------	---------------------------------	------------------------------

Sędzia	Przewodniczący	Sędzia
--------	----------------	--------